

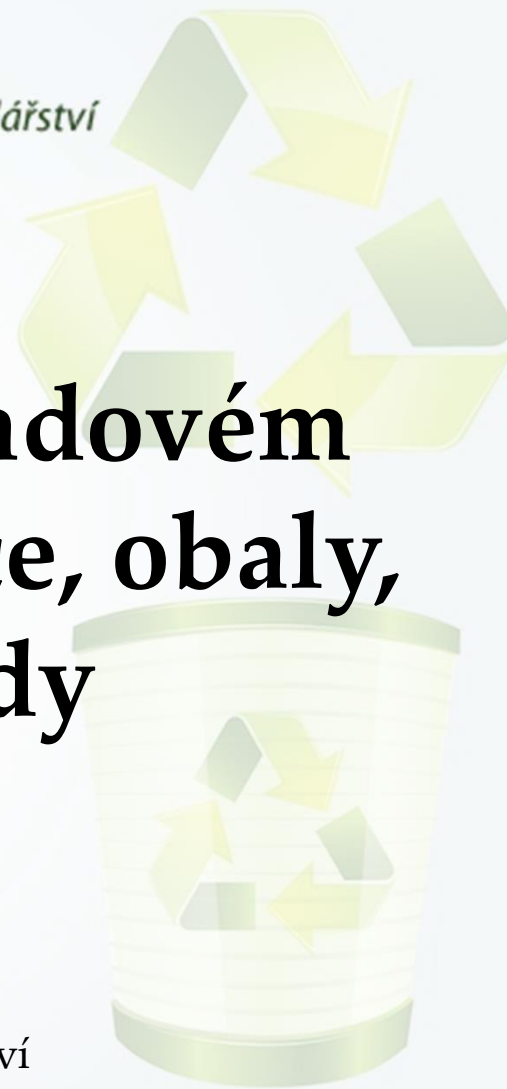

Česká asociace
odpadového hospodářství

Aktuální výzvy v odpadovém hospodářství – recyklace, obaly, komunální odpady

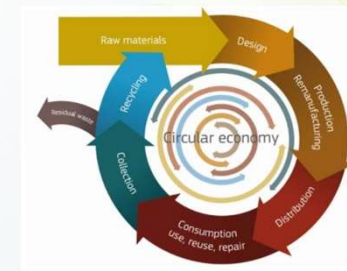
Ing. Petr Havelka

Česká asociace odpadového hospodářství

Cíle jsou stanovené a závazné

- **Základní cíle:**
  - do roku 2035 **recyklovat minimálně 65 % veškerého komunálního odpadu**
(průběžný cíl k roku 2030 recyklovat 60 % veškerého KO)
  - do roku 2035 **skládkovat max. 10 % komunálních odpadů**
  - do roku 2030 **recyklovat 70 % obalových odp.**
- **Další cíle:**
  - **dle EK důraz na podporu prevence vzniku odpadů, třídění, recyklaci a další úpravy odpadů.**
  - Cíl **redukovat produkci zbytkových směsných odpadů (SKO) o 50%** k roku 2030 oproti roku 2020.

Cíle pro obalové odpady

Do 31. prosince 2025 musí být **recyklováno aspoň 65 % hmotnosti** veškerých obalových odpadů. Níže jsou uvedeny cíle recyklace pro jednotlivé materiály:

- 50 % plastů,
- 25 % dřeva,
- 70 % železných kovů,
- 50 % hliníku,
- 70 % skla a
- 75 % papíru a lepenky.

Do 31. prosince 2030 musí být **recyklováno aspoň 70 % hmotnosti** veškerých obalových odpadů. Jde například o:

- 55% plastů,
- 30% dřeva,
- 80% železných kovů,
- 60% hliníku,
- 75 % skla a
- 85% papíru a lepenky.

Evropa vyzývá členské státy

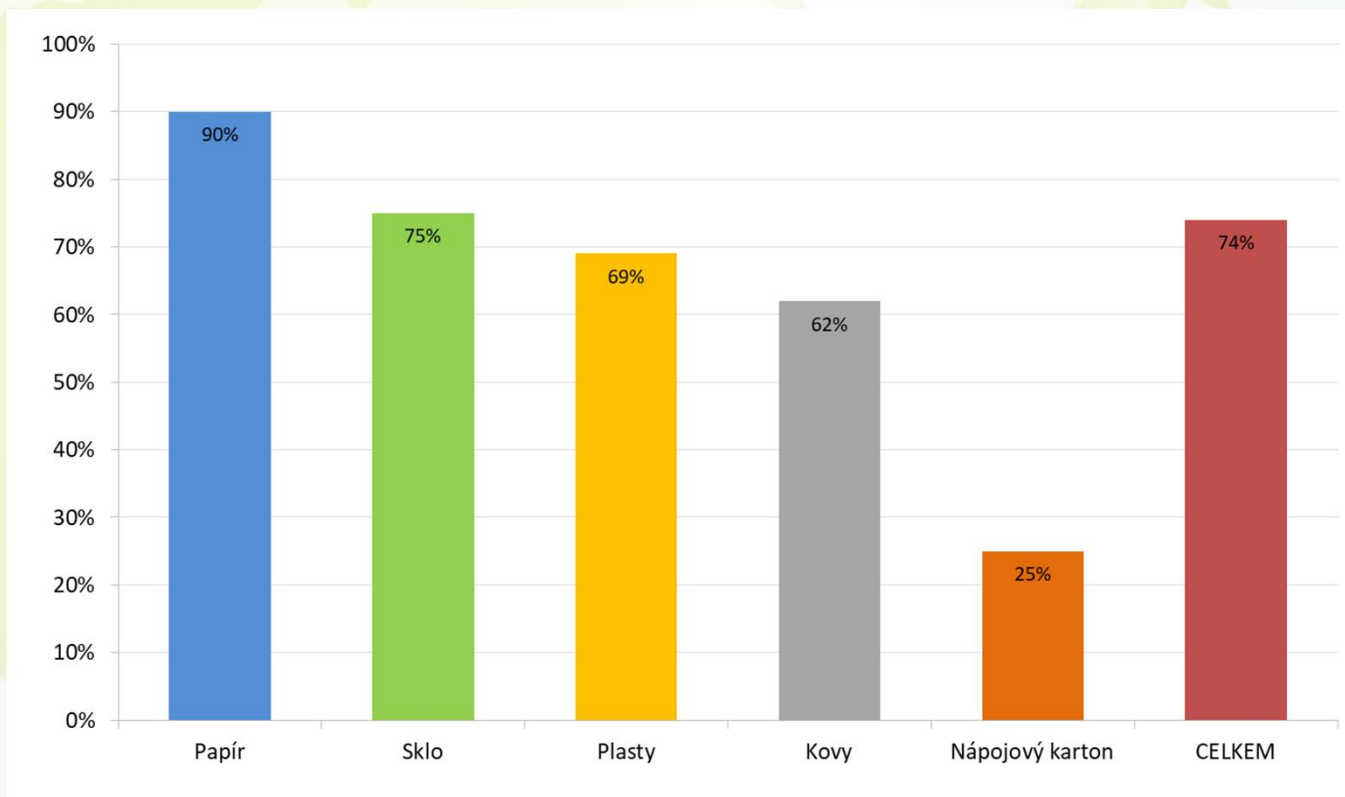
- K redukci množství **jednorázových plastů**
- K zajištění většího třídění komunálních odpadů
- K odklonu biologicky rozložitelných odpadů ze směsného komunálního odpadu
- Ke snižování množství směsných komunálních odpadů
- Tlak má být vyvíjen na výrobce a obalový průmysl – **ekodesign, ekomodulace** – využití lépe recyklovatelných materiálů
- Do roku **2030** mají být **veškeré plastové obaly plně recyklovatelné**, aby mohly být směřovány zpět na recyklaci (*již stanoveny cíle pro obsahy rPET – v nových lahvích*)
- V březnu 2019 Evropský parlament finálně schválil, že **spalovny na neupravený SKO (ZEVO) Evropa již nebude podporovat v žádných evropských státech**, a to jak jejich výstavbu, tak rekonstrukce
- Doporučuje se redukce vzniku odpadů, **redukce vzniku směsných odpadů** (podle EU o 50%), navýšení **separace, navýšení materiálového využití a energetické využití upravených, nikoli neupravených odpadů** (např. formou paliv z odpadů (TAP) a jejich energetické využití ve spektru zdrojů

A k této své dlouhodobé politice postupně schvaluje
legislativu

Využití vytríděných složek odpadních obalů v ČR

Odpady z obalů (recyklace 74%) umíme v ČR třídit a recyklovat. Pomáhá nám v tom primární třídění (barevné popelnice) a třídící linky.

V systému nejsou však tříděny jen odpady z obalů, ale **všechny komunální odpady (recyklace KO je však jen 38-40% - nutné navýšit min. na 65% recyklace komunálních odpadů)**

Zdroj: EKO-KOM a.s. – Celková míra recyklace a využití odpadů z obalů, rok 2017

Co budeme potřebovat k navýšení skutečné recyklace?

Pro podporu recyklace

je zcela klíčová dostatečná **POPTÁVKA** po výstupech z recyklace

- Ta v současné době objektivně dostatečně nefunguje, proto je nezbytné ji podpořit
- **Nástroje pro podporu finální recyklace** – v ČR je zatím nejkomplexněji definovala odborná skupina **RecHelp** (ČAOH je jejím zakládajícím členem) - tým uznávaných odborníků a zástupců recyklačních firem, kolektivních systémů, AOS, profesních svazů, včetně zákonodárců.
- Některé z návrhů skupiny **RecHelp** jsou zde:

- **Daňové zvýhodnění recyklovaných výrobků a recyklátů (snížená DPH)**
- **Zelené veřejné zakázky**
- **Vytvoření standardů kvality pro sekundární plasty**
- **Daňové zvýhodnění recyklace v rámci daně z příjmu**
- **Podpora recyklace v rámci dotačních programů**
- **Zpracování využití recyklovaných materiálů a recyklátů do technických norem**
- **Statistické sledování produkce a využití druhotných surovin – již provádí ČSÚ**

Řadu z těchto nástrojů doporučuje Evropská komise i Evropský parlament

Pomůže evropská daň na nerecyklované plasty?

- Daň nebudou odvádět producenti, ale jednotlivé **členské státy**
- **800 EUR** za tunu nerecyklovaného plastu; **do rozpočtu EU**
- platí **od roku 2021**
- Příspěvek bude vycházet podle toho, jak daný stát plní/neplní cíle v oblasti recyklace plastových obalů a plastů, resp. **kolik plastů do recyklace nesměruje**
- ČR bude podle hrubých odhadů **odvádět cca 70 mil. EUR = 1,8 miliardy Kč**
- Nová evropská daň recyklaci samozřejmě nespasí, ale nastavuje potřebné motivační prvky na úroveň jednotlivých států. Evropská daň **vytváří možnosti pro vnitřní tlak na státy, aby raději vynakládaly prostředky na podporu recyklace a nikoli je odváděly do evropského rozpočtu.** A to je jistě z pohledu recyklace třeba vnímat pozitivně.

Česká asociace
odpadového hospodářství

Desatero moderního odpadového hospodářství z roku 2018

1. Četnější a lépe dostupné popelnice na tříděný odpad
2. Daňové zvýhodnění recyklovaných materiálů a výrobků z odpadů
3. Upřednostnění recyklovaných výrobků ve veřejných zakázkách
4. Rovný přístup, technologická neutralita, tržní prostředí
5. Zpracování odpadu na třídících linkách
6. Povinné třídění biologického odpadu
7. Rozvoj výroby a využití paliv z vytříděných odpadů po vzoru EU
8. Stablnější právní prostředí pro trh s palivy z odpadů
9. Lepší legislativa pro provoz třídících linek
10. Navýšení skládkovacího poplatku ano, ovšem nikoli dle potřeb spaloven

Cílem navrhovaných opatření je dosažení cílů evropského balíčku oběhového hospodářství s akceptovatelnými náklady pro obce a města

Jakými cestami jdeme a o co se snažíme

- ČAOH je profesní svaz sdružující **největší kapacitu recyklačních technologií v ČR**
- Uvedené **Desatero moderního odpadového hospodářství** vychází z potřeby splnění prolínajících se cílů CEP a SUP a rámce Akčního plánu EU k oběhovému hospodářství
- V řadě obcí a měst naše společnosti již několik let **zavádí a provozují intenzifikované systémy primárního třídění** – velmi dobře se osvědčily např. tzv. **door to door systémy, tedy sběrné nádoby přímo do rodinných domů** – navýšení vytříděnosti o desítky procent, zároveň pokles množství směsných odpadů, snížení četnosti svozu černých nádob; lepší kvalita obsahu barevných nádob; větší výtěžnost
- Na to navazuje **systém technologického třídění, odtřídění/dotřídění komunálních odpadů, (v budoucnu včetně směsných komunálních odpadů)** – zde je ještě potenciál k doplnění a je nutné lépe uchopit legislativně
- Třídící systémy dokáží připravit **velká množství kvalitních druhotných surovin** už nyní. Zjednodušeně řečeno – lze vytřídit vše, o co bude zájem. Ale **problémem je odbyt surovin do materiálového využití**
- Firmy mají připraveny projekty na materiálové využití odpadů, nepustí se do nich však dříve, než to bude dávat **ekonomický smysl před jinými technologiemi, kde mohou odkloněné odpady ze skládek skončit**
- Řadu let není problémem nedostatek vstupních surovin do recyklace, těch je naopak **přebytek**; problémem je však stále **nízká poptávka po výstupech z recyklace** a jejich cenová konkurenceschopnost s výrobky z primárních surovin
- Součástí potřebného řešení jsou i **vhodné cesty energetického využití nerecyklovatelných frakcí odpadů s výhřevným obsahem**. Na tyto cesty jsou k dispozici i dotace z EU.

Co zatím nefunguje a co je třeba zlepšit 1/2

- **Problémy s hektickým spuštěním nové legislativy prakticky ze dne na den.** Stále chybí potřebné vyhlášky. Řada ustanovení je nejednoznačných a firmy si často neví rady ani při pomoci renomovaných právníků
- **Senát doporučil odklad účinnosti o rok** – aby byl prostor na přípravu pro obce i pro firmy – řada varování Senátu a obecních svazů se bohužel naplňuje
- Problémy s uplatněním vyříděných druhotných surovin obecně (papír, plasty)
- **Největší problémy jsou s uplatněním plastů**
- Od ledna nemohou na skládky žádné odpady z úpravy komunálních odpadů, tedy i z třídění
- U plastů se **reálně do recyklace uplatňuje cca 30% vyříděných plastů z KO.** Aktuálně **nejsou kapacity na využití zbývajících 70% plastů ze žlutých nádob.**
  - Spalovny tento odpad odmítají z technologických důvodů
  - Recyklačních kapacit je velmi málo – největší problém je s uplatněním výstupů z recyklace
  - Cementárny mají své kapacity zasmluvněny dopředu a navíc v průběhu roku využívají odstávky technologie dokonce i na několik měsíců
  - Moderní energetické zdroje na výhřevnější paliva z odpadů zatím nejsou k dispozici (připravují se kvalitní projekty, např. spol. Veolia na Moravě)
  - Ročně to znamená, že není kam uplatnit desítky tisíc tun plastů z třídících linek
  - Tohoto problému se nezbavíme tím, že budeme tvrdit, že problém neexistuje – problém potvrzují všechny velké profesní svazy – SVPS, SKS, ČAOH - pokud nebude řešen, dopadne na obce a města
- **Nedostatečná podpora recyklace** – systémový problém nespraví investiční dotace na recyklační linky, recyklační firmy potřebují zejména **pomoc s odbytem výstupů z recyklace**
- **Otázka větší unifikace plastových obalů** – použití lépe recyklovatelných materiálů, menší pestrost a jednoduchost konstrukce obalů. Z druhé strany je třeba vyvažovat požadavky hygienické, potravinářské, bezpečnostní a další.
- **Nutnost většího podílu obalového průmyslu a výrobců na nákladech obcí** na odpadové hospodářství.

Co zatím nefunguje a co je třeba zlepšit 2/2

- Opozici se podařilo prosadit alespoň určitou pozitivní úpravu pro podporu recyklace – **snížení DPH na zpracování, třídění komunálních odpadů a na druhotné suroviny** – exekutiva státu ale nyní vydává stanoviska, jak tuto podporu recyklace v praxi znemožnit – smutné
- **Akční plán oběhového hospodářství EU – snížit produkci směsných kom. odpadů na polovinu k roku 2030**
- **ČR potřebuje nový Plán odpadového hospodářství ČR** – ten stávající je z roku 2014 a je tedy zastaralý a neobsahuje požadavky nových evropských směrnic z roku 2018 – do tohoto plánu je nutné stanovit množství komunálních odpadů, které bude třeba směřovat do recyklace k potřebnému splnění cílů EU (nikoli v procentech, ale v absolutní hodnotě)
- **Je třeba dát investorům jasnou informaci, kolik odpadu musí být zpracováno v recyklaci, aby ČR splnila závazné cíle.** Investice v oblasti komunálních odpadů se s ohledem na nastavení nového zákona zatím připravují převážně cestou velkých kapacit energetického využití. Je to legitimní, pokud je zákon takto nastaven. Nepomůže to však se splněním závazných recyklačních cílů a může to proto vyvolat potřebu nezbytné úpravy zákona.
- **Vhodné by bylo rovněž popsat, jak chce MŽP zajistit splnění vysokých recyklačních cílů.** Jaký je plán. Jak chce k jejich splnění investory motivovat, či jak chce cíle vymoci a na kom
- **Problém dvojích dat v odpadovém hospodářství** – dlouhodobě byly mezi daty MŽP a ČSÚ významné rozdíly – **10 milionů tun** v celkové produkci a **2 miliony tun** u komunálních odpadů každý rok. Tento rozdíl trval **10 let**. Data ČSÚ byla opakovaně úspěšně auditována Eurostatem. Nyní ČSÚ svá data reviduje a přepracovává je do souladu s daty MŽP.... vyvstává zde řada otázek...
- Zároveň je nutné na úrovni státu zabezpečit **statistické sledování produkce a využití druhotných surovin mimo odpadový režim** – ČSÚ již několik let sledoval
- Je pozitivní, že máme novou odpadovou legislativu, ale zatím je nedopracovaná a má řadu nefunkčních míst, které je nutné co nejdříve opravit, aby mohla skutečně přispět k nasměrování ČR směrem ke splnění cílů, ke kterým jsme se zavázali

Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel

www.caoh.cz

